

P. 32–41. DOI: 10.1016/j.indcrop.2014.08.011

2. Коноплі / Вировець В. Г. та ін.; за ред. М. Д. Мигалія, В. М. Кабанця, Суми, 2011. 384 с.

3. Методика селекції і насінництва однодомних конопель / Лайко І. М. та ін.; за ред. С. М. Ткаченка. Суми, 2021. 44 с.

4. Міщенко С. В. Теоретичні і практичні основи використання інбридингу і гібридизації в селекції конопель: дис. ... докт. с.-г. наук: 06.01.05. Харків, 2020. 525 с.

УДК 633.174:[631.53.048+631.81](477.73)

Могилевська В., аспірант, **Свиридова Л. А.**, канд. с.-г. наук, доцент
Державний біотехнологічний університет

ДИНАМІКА РОЗВИТКУ РОСЛИН ГІБРИДІВ СОРГО ЗЕРНОВОГО ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМ СІВБИ

Сучасні кліматичні трансформації змушують сільгоспвиробника все частіше переглядати концепції та практичні підходи до формування спектру культур агроценозів, спроможних забезпечувати отримання стабільних і економічно вигідних урожаїв у все більш жорстких за значенням гідротермічного коефіцієнту умовах.

Метою досліджень було – оптимізувати густоти рослин досліджуваних гібридів сорго зернового Аггіл і Брігга та виявити оптимальні норми сівби для технології вирощування сучасних високопродуктивних гібридів сорго Аггіл і Брігга для умов Східного Лісостепу України, що в кінцевому результаті підвищить рентабельність виробництва сорго зернового та відповідно конкурентоспроможність вітчизняних товаровиробників цієї природної зони.

У досліді 2020–2021 рр. вивчали два гібриди сорго зернового (ділянки першого порядку – чинник А): 1 – Аггіл; 2 – Брігга. Ділянками другого порядку (чинник В) були три варіанти норми висіву насіння: 160, 200 і 240 тис. шт./га.

Ґрунт дослідної ділянки – чорнозем типовий глибокий важкосуглинковий на карбонатному лесі. Вміст гумусу в орному шарі – 4,4–4,7 %, рухомого фосфору (за Чириковим) – 13,8 мг, калію – 10,3 мг на 100 г ґрунту.

На думку багатьох авторів, висота рослин є одним із основних морфологічних показників, який визначає ярусність посіву, забезпечує більшу дію і значення агрофітоценозу та конкурентоспроможність рослин відносно контролю чисельності бур'янів. Від висоти рослин залежить також їх освітленість, провітрюваність й інші складові ефективності асиміляційних процесів.

У наших дослідженнях в середньому за два роки чітко просліджується вплив норм висіву на висоту гібридів сорго зернового Брігга і Аггіл.

У фазі кущення вищими були рослини за густоти 200 тис. шт./га відповідно 19 і 20 см. Ці норми сівби сприяли формуванню рослин з більшою масою 51 і 52 г і площею листової поверхні 94 і 99 см². У фазу виходу у трубку рослини

вищими були у гібрида Аггіл за густоти 200 і 240 тис. шт./га. Площа листкової поверхні більшою формувалась у гібрида Аггіл за густоти 160 і 200 тис. шт./га, у гібрида Брігга за густоти 200 тис. шт./га. При досягненні найвищими були рослини у обох гібридів за густоти 240 тис. шт./га. Маса рослин у досліджуваних гібридів була більшою за густоти 160 і 200 тис. шт./га у гібрида Брігга і 160 тис. шт./га у гібрида Аггіл. Більшою площа листкової поверхні була у гібрида Аггіл за густоти 160 і 200 тис. шт./га відповідно 1458 і 1312 см².

УДК 633.12:631.524.84: 631.524.7:57.045

Мозговий Р. С., аспірант*, Жукова А. О., здобувачка магістратури
Державний біотехнологічний університет
e-mail: ruslan.mozgovy@yandex.ua

ВПЛИВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА АГРОФІЗИЧНІ ПОКАЗНИКИ ЧОРНОЗЕМУ ТИПОВОГО ТА ВРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКУ

Одним з найважливіших питань у сучасному землеробстві є пошук альтернативних способів обробітку ґрунту при вирощуванні просапних культур, які забезпечують ґрунтозахисну спрямованість технологій [1-5].

Протягом 2020-2021 рр. на дослідному полі ХНАУ ім. В.В. Докучаєва було закладено дослід по впливу основного обробітку ґрунту за такою схемою: 1) оранка 25-27 см; 2) чизельний обробіток на 33-35 см; 3) діагональне розпушування на 25-27 см; 4) дисковий обробіток на 8-10 см; 5) вертикальне дискування на 8-10 см.

Одним з головних показників, який істотно змінюється від заміни глибини обробітку, а також заміни оранки на менш інтенсивні безполицеві обробітки, є щільність ґрунту. Найліпшу величину щільності в порівнянні з контролем забезпечив чизельний обробіток (табл. 1), де її величина становила 1,15 г/см³.

Таблиця 1 – Вплив способів основного обробітку ґрунту на щільність орного шару в посівах соняшнику (середня за 2020–2021 рр.)

Способи обробітку ґрунту	Щільність ґрунту в шарах ґрунту, г/см ³			
	0-10	10-20	20-30	0-30
1. Оранка на 25-27 см (контроль)	1,01	1,07	1,15	1,08
2. Чизельний обробіток на 25-27 см	1,10	1,16	1,17	1,15
3. Діагональне розпушування на 25-27 см	1,07	1,20	1,24	1,17
4. Дисковий обробіток на 8-10 см	1,14	1,21	1,30	1,22
5. Вертикальні диски на 8-10 см	1,18	1,25	1,30	1,25

Тісно пов'язані із щільністю були зміни твердості ґрунту. Висока твердість є ознакою незадовільних фізико-хімічних та агрофізичних властивостей ґрунтів. За умов високої твердості затримується проростання насіння, погіршується

*Науковий керівник – Шевченко М. В., д-р с.-г. наук, проф.